

SÄÄSTMINE

Säästmine on raha kogumine nii ootamatuteks kui ka planeeritud suuremateks tulevasteks väljaminekuteks, aga ka investeerimiseks. Ootamatuteks ja planeeritud kuludeks säästmine on pigem lühiajaline ehk ajutise iseloomuga raha kogumine, mistõttu on oluline, et kõrvalepandud summa ei väheneks ning oleks lihtsasti kättesaadav. Investeerimiseks säästmine on aga pidev, elukestev protsess.

Üks võimalus lühiajaliseks kogumiseks on erinevad hoiused, mille puhul on tulu ehk intressi suurus ette teada ja ei ole ohtu oma rahast ilma jääda. Eestis on eraisikute hoiused ja arveldusarvetel olev raha igas pangas seadusega tagatud 100 000 euro suuruses summas ühes pangas ühe hoiustaja kohta.

Inimesed, kes on harjunud ära kulutama kogu teenitud raha ja kes ei säästa mustadeks päevadeks, ütlevad vahel enda õigustamiseks, et nangunii sööb inflatsioon raha väärtusest suure tüki ära, parem siis kulutan kohe. Inflatsioon kahtlemata raha väärtusele hästi ei mõju, aga igal juhul on inflatsiooni tõttu mõnevõrra ostujõus kaotanud 100 eurot ettenägematus olukorras rohkem väärt kui tühi konto.

Alustuseks pole oluline mitte kõrvalepandava summa suurus, vaid säästmisharjumuse tekkimine – alusta kasvõi 10 euro kaupa, kuid säästa regulaarselt. Kui oled juba väiksema summa säästmisega harjunud, siis võiks summat tasapisi suurendada. Üldlevinud soovitus on kõrvale panna 5–20% oma igakuisest netosissetulekust. Samuti on mõistlik säästude hulka arvestada ka nõ ootamatult sülesadanud raha nagu preemiad, sünnipäevaks kingitud raha vm ootamatu sissetulekuallikas, sest tegemist on rahaga, millega sa pole arvestanud ning selle kõrvale panemine ei halvenda kuidagi sinu tavapärast heaolu.

Alla 18-aastasel noorel peab töölepingu sõlmimiseks olema vanema(te) nõusolek. Noortele lubatud töö peab olema tervisele ohutu, jõukohane ja lihtne ning võimaldama sotsiaalset arengut ja hariduse omandamist.

Milliseid säästmisnippe Sina kasutad?

- Panen regulaarselt raha kõrvale
- Ostan ainult seda, mida vajan
- Käin poes ostunimekirjaga
- Ostan võimalusel allahinnatud kaupa
- Tühja kõhuga poes ei käi
- Võtan lõunasöögi kaasa
- Kasutan tasuta meelelahutuse võimalusi (kodus filmi vaatamine, tasuta kontserdid või näitused, raamatu lugemine jne)
- Käin aegajalt üle oma teenused ja proovin saada soodsaimat pakkumist (nt telefonipaketi puhul)
- Hooldan oma asju hoolikalt ja regulaarselt, et ei peaks tihti uusi asju ostma
- Kasutan auto ja takso asemel ühistransporti, liigun rattaga või jala

SÄÄSTMINE

Igati korda läinud päev

Laura käis nädalavahetustel sugulase kohvikus taskuraha teenimas – pesi nõusid ja abistas vajadusel kassas. Saabus palgapäev ja Laura sai 300 euro võrra rikkamaks. Nii suurt summat polnud tal ammu rahakotis olnud, sest tal oli raha säästmise asemel kombeks see pigem kiiresti ära kulutada. Kuna parajasti oli koolivaheaeg, otsustas Laura lõunani magada ja seejärel linna peale poode kammima minna. Kui ta nina maja uksest välja pistis, hakkas lörtsi sadama. Laura tellis endale Bolti, sest ei tahtnud lõgastel linnatänavatel oma uusi saapaid ära rikkuda. Sõit oli lühike ja maksis 10 eurot.

Esimesse poodi sisse astudes märkas Laura, et seal pannakse üles reklaamplakateid, mis lubasid alates järgmisest nädalast 25% allahindlust kõikidele toodetele. Laura märkas sealsamas ka 15 eurot maksvat huulepulka ja sama kallist juuksemaski ning ostis need pikemalt mõtlemata ära. Kassas ostude eest tasudes hakkas kõht korisema ja talle meenus, et viimati oli ta midagi hamba alla pistnud eelmise päeva õhtul. Õnneks oli vaateulatuses ka toidukauplus, kust läbi astuda. Seal kulus Laural 20 eurot peamiselt rämpstoidu peale, mis tühja kõhtu arvestades eriti maitsev tundus.

Kuna koju polnud Laural kiiret, siis otsustas ta toidupoeast tulles teha väikese peatuse ka kohvikus. Kuna kõht oli endiselt tühi, siis tellis ta seal 4 euro eest kohvi ja 12 eurose salati. Enne koju jalutamist ostis Laura 200 euro eest veel ühe rohelise käekoti, sest sellist värvi pauna tema kottide kollektsioonis veel ei olnud. Koju jõudes viskas ta teleri ette diivanile, nosis kartulikrõpse ja mõtles rahulolevalt, et päev oli igati korda läinud.

Vasta küsimustele

- 1 Koosta Laura eelarve, kus loetled üles Laura tulud ja kulud. Kas ja kui palju Laural raha alles jäi?
- 2 Millised Laura kulutused olid mõistlikud ja millised mitte?
- 3 Kuidas oleks Laura saanud rohkem raha säästa?
- 4 Miks on vaja raha säästa ja mida võiks säästudega teha?
- 5 Kuidas tekib raha, mida säästa?